

[Aksel Larsen.]

den onde skæbne at komme ind i fællesmarkedet. Men jeg synes, det er lovlig stærkt, at man nu ligefrem tillader sig at kræve erstatning, fordi vi ikke er blevet medlem af den sammenslutning, vi dog alle sammen burde have lært at kende, og som i øjeblikket er adskilligt nærmere ved at revne end EFTA.

Jeg takker den højtærede udenrigsminister for hans redegørelse. Den var saglig, den gav hovedelementerne i situationen, og den bekræftede sådan set, at regeringens politik i markedsspørgsmålene er uændret, uanset at den højtærede statsminister benyttede sit Londonbesøg til på ny at lufte den mærkværdige formodning, at nu vil England sikkert under den nye socialdemokratiske regering skynde sig at blive medlem af fællesmarkedet. Det tror vi andre jo ikke, men det er altså den slags monotone erklæringer, som skal komme fra statsministeren både i tide og navnlig i utide.

Det er indiskutabelt, at England har begået et traktatbrud; det er indiskutabelt, at England har været illoyal over for sine samarbejdspartnere i frihandelsområdet, i EFTA, og det er så ubestrideligt rigtigt, hvad den højtærede udenrigsminister har erklæret, at hvis påtalen heraf ikke får virkning, går tilliden inden for EFTA fløjten, og så er det et spørgsmål, om det ikke er begyndelsen til enden på en sammenlutning, der har været gavnlig for den økonomiske udvikling i Europa, som har været gavnlig for EFTA-landene, og som ikke mindst har været gavnlig for de nordiske lande og for Danmark.

Det er muligt, at den britiske regering ikke har tænkt tilstrækkeligt over tingene, at den har set for enøjet på Englands vanskeligheder og interesser, at den ikke har været opmærksom på sine ubetingede forpligtelser i forhold til EFTA-traktaten. Det er jo desværre sådan, at de senere år har bragt en række tilfælde, hvor store magter har tilsidesat traktatlige forpligtelser. Det er sket inden for FN, det er sket i NATO, det er sket i GATT, og det er også sket i tosidede forhold. Man kan kalde det dårlige vaner fra tidligere tider, men det er i hvert fald noget, man må se at komme væk fra, og det er givet, at de lande, der altid har

overholdt deres traktatmæssige forpligtelser, ikke alene er særlig berettigede til at påtale sådanne traktatbrud, men at de simpelt hen ikke kan gøre det med en styrke, der er for stor.

Hertil kommer muligvis — men det er ganske vist en biting — at noget kan tyde på, at det engelske socialdemokrati under Wilsons ledelse her har foretaget noget uden så meget som i forvejen at underrette sine partifæller og meningsfæller i andre lande, og det er jo ikke pænt af partiledere. Det får én til at tænke på den måde, som partiledere optrådte på i Moskva, da man skiftede partileder og statsminister uden at underrette sine partifæller her i Danmark. Men naturligvis, jeg vil ikke sammenligne; jeg er ganske klar over, at den højtærede udenrigsminister og den højtærede statsminister ganske anderledes skarpt og energisk har påtalt det i London, end de herrer Jespersen og Karlsson vovede at påtale det over for den underordnede funktionær Ponomarjev i Moskva.

Jeg er aldeles enig med den højtærede udenrigsminister i, at den britiske regering må erkende sin fejl, erkende sit traktatbrud, og den må hurtigst muligt ophæve 15 pct.s afgiften igen. Det er en betingelse for, at EFTA-samarbejdet kan gå videre uden skår og tilliden genoprettes. Jeg håber på, at den kan genoprettes, ja, jeg vil tillade mig endda at regne med, at dette vil ske.

Når dette er sagt — og der kunne siges meget mere om det, men det forekommer mig, at såvel den højtærede udenrigsminister som de foregående ærede ordførere har gjort det tilstrækkeligt — må jeg imidlertid tilføje for ligesom at få de rette proportioner ind i billedet, at den britiske regering selv har erklæret, at det er en midlertidig foranstaltning. Det fremgår af premierminister Wilsons tale i underhuset, hvori han bl. a. sagde følgende, som jeg gerne vil have lov til at citere — det er ganske kort —

„Jeg vil gerne gøre det helt klart. Disse forholdsregler er tidsbegrænsede . . . Jeg håber, at vi har understreget vor faste beslutning om, at disse forholdsregler ikke må anskues i en protektionistisk sammenhæng for at afstive, beskytte eller indpakke i vat de industrigrene,